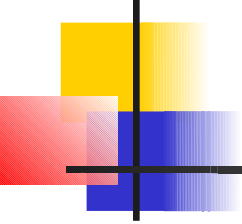

UGOVOR O KUPOPRODAJI

-
-
- prodavatelj se obvezuje stvar koju prodaje predati kupcu tako da kupac stekne pravo vlasništva, a kupac se obvezuje prodavatelju platiti cijenu (čl.376. ZOO)
  - karakteristike:
    - konsenzualni ugovor
    - dvostranoobvezni i recipročni ugovor
    - kauzalni ugovor
    - imenovani ugovor
    - neformalni ugovor
    - glavni ugovor
  - ugovor o prodaji stvari; ugovor o prodaji prava (primjerice, tražbina)
    - **pravna osnova** stjecanja (**titulus**)
    - **način (modus)** stjecanja stvari: tradicija (predaja);
    - način stjecanja prava: ustupanje (cesija)

Oblik

- načelo neformalnosti
- iznimke: ugovor o kupoprodaji nekretnina (čl. 377. ZOO) ; ugovor o kupoprodaji s obročnim otplatama cijene

Rizik

- mogućnost (opasnost) da nekome u pravnom poslu slučajno propadne ili se ošteti stvar nad kojom vlasništvo treba prenijeti s jednog suugovaratelja na drugoga
- ako kriv jedan od suugovaratelja, isti snosi sve posljedice
- ako nema krivnje, tko snosi teret propasti/oštećenja? u kojem trenutku rizik prelazi od jednog suugovaratelja na drugog?
- **ZOO pravilo:** prodavatelj snosi rizik slučajne propasti/oštećenja stvari do predaje kupcu; predajom stvari rizik prelazi na kupca (čl. 378. ZOO)
- **iznimke:**
  - rizik ne prelazi na kupca, iako mu je stvar predana, ako je zbog nekog nedostatka raskinuo ugovor ili tražio zamjenu stvari (čl. 378. ZOO)
  - rizik prelazi na kupca u trenutku kad je kao vjerovnik došao u zakašnjenje, bez obzira na to što predaja stvari nije obavljena (čl. 379. ZOO)

-
-
- ako je ugovoren prijevoz stvari radi predaje, a ugovorom nije određeno mjesto ispunjenja, smatra se da rizik prelazi s prodavatelja na kupca u trenutku predaje stvari prijevozniku ili špediteru
  - kod garancije za ispravno funkcioniranje stvari, prodavatelj odnosno proizvođač snosi rizik za propast/oštećenje stvari za vrijeme dok je stvar kod njega na popravku ili zamjeni

SASTOJCI

---

1. STVAR:

- nema definicije u ZOO
- ljudskim osjetilima i raspolaganju dostižni postojeći ili mogući (budući) materijalni dijelovi prirode
- stvar mora biti **određena** ili **odrediva** (ZOO ne utvrđuje kada se smatra određenom/odredivom) - tumačenjem temeljem Općih uzanci za promet robom: kada je određena količina ili se prema ugovoru može odrediti
- ako stvar u trenutku sklapanja ugovora već **propala** - ugovor ne proizvodi pravne učinke (čl. 381. ZOO)

-
-
- ako **djelomično propala** - kupac može raskinuti ugovor ili tražiti razmjerno sniženje cijene; osim ako djelomična propast ne smeta postizanju svrhe ugovora ili ako za određenu stvar postoji takav običaj u pravnom prometu, tada samo pravo na sniženje cijene (čl. 381. ZOO)

Podjela stvari:

- pokretne i nepokretne
- postojeće i propale prije ugovora
- u prometu i izvan prometa i u ograničenom prometu - sadašnje i buduće

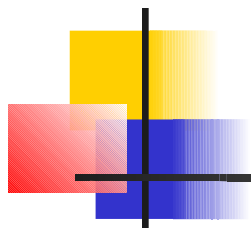

---

2. CIJENA

- vrijednost stvari izražena u novcu
- cijena se mora pretežno sastojati u novcu, a ne u stvarima, jer bi onda bila riječ o zamjeni
- **građanskopravna prodaja:** cijena mora biti određena ili odrediva (NEMA PRAVNI UČINAK)
- **trgovačkopravna prodaja:** cijena nije bitan sastojak: kupac je dužan platiti cijenu koju je prodavatelj redovito naplaćivao u vrijeme sklapanja ugovora, a kad nje nema, **razumnu cijenu** (čl.384. ZOO)

- razumna cijena: **tekuća cijena** u vrijeme sklapanja ugovora
- ako se ne može utvrditi razumna cijena, cijenu utvrđuje **sud** prema okolnostima slučaja (čl.384. ZOO)
- ako tekuća cijena nije ugovorena: presumira se da je to cijena koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora
- ako tekuća cijena ugovorena: cijena koja je utvrđena službenom evidencijom na tržištu mjesta prodavatelj u vrijeme kada je trebalo uslijediti ispunjenje obveze (čl. 386. ZOO)

-
-
- **propisana cijena:** ako cijenu propisalo nadležno tijelo, kupac duguje samo iznos propisane cijene (iako ugovorena veća cijena!) - kupac ima pravo zahtijevati da mu se vrati razlika (čl.385. ZOO)
  - **određivanje cijene od strane trećeg:** temeljem sporazuma stranaka; ako treći ne može ili ne želi odrediti cijenu: ugovaratelji mogu naknadno dogovoriti cijenu ili mogu raskinuti ugovor - ako ne učine ni jedno ni drugo, smatra se da je ugovorena razumna cijena (čl.387. ZOO)
  - **određivanje cijene ostavljeno jednom od suugovaratelja:** smatra se da takva odredba nije ni ugovorena; kupac duguje cijenu kao u slučaju kad cijena nije ugovorena (čl.388. ZOO)

OBVEZE PRODAVATELJA

- predaja stvari
- odgovornost za nedostatke

1. PREDAJA STVARI

Mjesto predaje: na mjestu predviđenom ugovorom (čl. 389. ZOO); ako nije ugovoreno u mjestu u kojem je prodavatelj u trenutku sklapanja ugovora imao prebivalište ili boravište odnosno sjedište (čl. 393. ZOO)

- ako u trenutku sklapanja ugovora strankama bilo poznato gdje se stvar nalazi, odnosno gdje treba biti izrađena, predaja se obavlja u tom mjestu (čl. 393. ZOO)
- ako potrebno obaviti prijevoz, a nije ugovoreno mjesto ispunjenja, predaja se smatra izvršenom uručenjem stvari prijevozniku ili otpremniku (čl. 394. ZOO)

Vrijeme predaje: u vrijeme predviđeno ugovorom (čl.389. ZOO); ako nije ugovoreno, u razumnom roku od dana sklapanja ugovora, imajući na umu narav stvari i ostale okolnosti (čl.392. ZOO)

- prodavatelj je ispunio obvezu predaje kad mu uručio stvar ili predao ispravu (primjerice, teretnicu, skladišnicu, tovarni list itd.) kojom se stvar može preuzeti

Troškovi: sve troškove predaje i one koji prethode predaji snosi prodavatelj; troškove odnošenja i one koji nastanu nakon predaje snosi kupac (čl.396. ZOO)

- **istodobna predaja stvari i isplata cijene:** prodavatelj nije dužan predati stvar ako kupac istodobno ne isplati cijenu (osim ako je drugačije ugovoreno ili uobičajeno), ali ni kupac nije dužan isplatiti cijenu prije nego što je imao mogućnost pregledati stvar (čl.397. ZOO)
- prodavatelj može spriječiti izručenje stvari kupcu ako se nakon odašiljanja stvari može osnovano posumnjati da su materijalne prilike kupca takve da neće moći isplatiti cijenu (čl.399. ZOO)

---

2. ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE

- prodavatelj je ispunio ugovor u cijelosti tek kada je predao stvar koja ima svojstva koja su ugovorena odnosno uobičajena
- **materijalni nedostaci:** odstupanje od svojstava koja stvar mora imati po ugovoru odnosno poslovnom običaju i propisu
- **pravni nedostaci:** na prodanoj stvari postoji pravo treće osobe koje isključuje, ograničava ili umanjuje prava kupca
- odgovornost za nedostatke postoji bez obzira na štetu
- prodavatelj odgovara za nedostatke koji su na stvari postojali u trenutku prelaska rizika na kupca, bez obzira da li su mu bili poznati

Odgovornost za materijalne nedostatke

Nedostaci u kakvoći

- **vidljivi**: uočljivi običnim pregledom stvari, uobičajenim u prometu za tu stvar
- **skriveni**: ne mogu se otkriti uobičajenim pregledom stvari prilikom preuzimanja; prodavatelj odgovara i ako se pojave nakon prelaska rizika na kupca ako su posljedica uzroka koji je postojao prije prelaska rizika
- **neznatni**: ni vidljivi ni skriveni nedostaci ne uzimaju se u obzir ako su neznatni

Kada postoje materijalni nedostaci (čl.401. ZOO)?

---

1. stvar nema svojstva potrebna za **redovitu.** uporabu ili promet
2. stvar nema svojstva za **osobitu** uporabu za koju ju kupac nabavlja, a ona je bila ili morala biti poznata prodavatelju
3. stvar nema svojstva koja su izričito ili prešutno **ugovorena** ili propisana
4. stvar nije jednaka **uzroku** ili **modelu**, osim ako su uzorak odnosno model pokazani samo radi obavijesti

Kad se odgovara za materijalne nedostatke?

- opće pravilo: prodavatelj odgovara za nedostatke bez obzira da li je za njih znao
- ako se radi o stvari koja nema svojstva za osobitu uporabu ili nije jednaka uzorku ili modelu (pod 2. i 4.), prodavatelj uvijek odgovara
- ako se radi o stvari prodanoj za redovitu uporabu ili su svojstva izričito ili prešutno ugovorena (pod 1. i 3.) prodavatelj ne odgovara ako su nedostaci bili poznati ili nisu mogli ostati nepoznati kupcu u trenutku sklapanja ugovora (nedostaci koje bi neka druga brižljiva osoba prosječnog znanja i iskustva, istog zanimanja i struke kao kupac, mogla lako opaziti pri uobičajenom pregledu stvari)
- prodavatelj odgovara i za one nedostatke koje je kupac mogao lako opaziti ako je izričito izjavio da stvar nema nedostataka ili da stvar ima određena svojstva

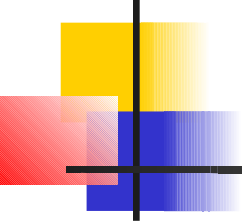

Pregled stvari i stavljanje prigovora prodavatelju

- vidljivim nedostacima kupac treba obavijestiti prodavatelja bez odgađanja (kod trgovačkih ugovora), odnosno u roku od osam dana (kod građanskopravnih ugovora)
- kad su mane **vidljive**, a pregled je obavljen u nazočnosti obiju stranaka, kupac je dužan primjedbe odmah priopćiti prodavatelju
- kad su mane **skrivene**, prigovor treba poslati bez odgađanja (kod trgovačkih ugovora), odnosno u roku od osam dana otkad ih je kupac otkrio (subjektivni rok), a u roku od šest mjeseci otkad je primio stvar (objektivni rok), osim ako nije ugovoren dulji rok

-
-
- ako u roku od godine dana nakon odašiljanja obavijesti o nedostacima i nakon što prodavatelj nije reagirao, kupac ne tuži glede ostvarivanja svojih prava, gasi se pravo kupca temeljem odgovornosti prodavatelja za nedostatke (prekulzivni rok)
  - obavijest o nedostatku mora sadržavati iscrpan opis nedostatka i poziv prodavatelju da pregleda stvar

Ugovorno ograničenje ili isključenje odgovornosti za nedostatke

---

- Klausula neodgovornosti
- ništava u slijedećim slučajevima (čl.408. ZOO):
  - nedostatak bio poznat prodavatelju, a nije obavijestio kupca;
  - takvu klauzulu prodavatelj nametnuo kupcu koristeći se svojim monopolskim položajem.

Pravo kupca

- ako pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja može (ne kumulativno; uvijek može tražiti i naknadu štete):
  - zahtijevati da se nedostatak ukloni
  - da mu se preda druga stvar bez nedostatka;
    - zahtijevati sniženje cijene;
    - izjaviti da raskida ugovor (čl.410. ZOO)
- kupac može raskinuti ugovor samo ako je prethodno ostavio prodavatelju primjeren naknadni rok za ispunjenje; može raskinuti ugovor i bez ostavljanja naknadnog roka ako je nakon obavijesti o nedostacima prodavatelj priopćio da neće ispuniti ugovor ili iz okolnosti ugovora proizlazi da prodavatelj ne može ispuniti ugovor ni u naknadnom roku (čl.412. ZOO)
- nakon proteka naknadnog roka, ugovor se raskida *ex lege*, osim ako kupac ne izjavi prodavatelju da ugovor održava na snazi (čl.413. ZOO)
- ako dio stvari ima nedostatke ili je predan samo dio stvari, kupac može raskinuti ugovor samo glede dijela koji ima nedostatke ili dijelova koji nedostaju (čl.414. ZOO)

Nedostaci u količini

- Vrijede odredbe koje se odnose na kakvoću, uz dvije osobitosti (čl.415. ZOO):
  - ako se preda manja količina od ugovorene, kupac može raskinuti ugovor samo glede dijela stvari koje nedostaju (odstupanje od općeg načela prema kojem vjerovnik nije dužan primiti djelomično ispunjenje činidbe) - osim kad ugovorena stvar čini cjelinu, pa kupac može raskinuti cijeli ugovor
  - ako u trgovačkoj prodaju prodavatelj stvari određenih po rodu (generičnih stvari) preda kupcu veću količinu od ugovorene, a kupac u razumnom roku ne izjavi da odbija višak, smatra se da je primio višak i dužan je platiti po cijeni za ugovorenu količinu robe

Jamstvo (garancija)

- tim se institutom jamči da će prodana stvar ispravno funkcionirati rabi li se prema uputi (različit od odgovornosti prodavatelja za nedostatke stvari)
- garancijski rok se utvrđuje propisom, uzancama, može ga dati sam proizvođač ili ga mogu ugovoriti same stranke - obično su duži od rokova iz ZOO za odgovornost za nedostatke stvari
- kad prodavatelj robe preda kupcu garancijski list, kupac može, ako stvar ne funkcionira, izravno zahtijevati i od prodavatelja i od proizvođača (čl.423. ZOO):
  - da stvar poprave u razumnom roku, a ako to ne učine
  - da daju drugu stvar koja ispravno funkcionira

-
-
- ako je izvršen manji popravak, garancijski rok se produljuje za vrijeme za koje je kupac bio lišen upotrebe stvari
  - ako je obavljena zamjena ili bitni popravak, garancijski rok počinje ponovno teći
  - ako je zamijenjen ili bitno popravljen samo dio stvari, garancijski rok počinje iznova samo za taj dio
  - prodavatelj i proizvođač dužni su o svom trošku prenijeti stvar do mjesta gdje se ima popraviti ili zamijeniti, te popravljenу stvar vratiti kupcu - za to vrijeme prodavatelj i proizvođač snose rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari
  - prava kupca prema proizvođaču ili prodavatelju gase se u roku od godine dana od dana zahtjeva za popravak ili zamjenu

Odgovornost za pravne nedostatke - zaštita od evikcije

- *EVIKCIJA* je pravno uznemiravanje stjecatelja stvari od strane nekog trećeg
- pri svim naplatnim ugovorima postoji obveza otuđivatelja da pojavi li se treća osoba sa svojim zahtjevima prema stjecatelju on ga mora zaštititi od uznemiravanja (evikcije)
- kod ugovora o kupoprodaji prodavatelj odgovara ako na prodanoj stvari ili pravu postoji pravo trećega koje isključuje, umanjuje ili ograničava kupčevo pravo, a o čijem postojanju kupac nije obaviješten niti je pristao preuzeti stvar opterećenu nekim pravom trećega (čl.430. ZOO)

Obavijest o evikciji

-
-
- kupac je dužan obavijestiti prodavatelja o evikciji i pozvati ga da u razumnom roku oslobodi stvar od prava trećega ili mu isporuči drugu stvar bez nedostatka
  - ako kupac ne obavijesti prodavatelja, te se upusti u spor s trećim i taj spor izgubi, prodavatelj ima pravo staviti prigovor da je raspolagao sredstvima da odbije zahtjev treće osobe (to mora i dokazati)

Posljedice evikcije

- ako treći uspije sa svojim zahtjevom (prodavatelj nije zaštitio kupca od evikcije) razlikujemo dvije situacije:
  - ugovor se raskida *ex lege* ako kupcu stvar oduzeta u cjelosti (**potpuna evikcija**)
  - ugovor se raskida ili se razmjerno snižava cijena ako su prava kupca umanjena ili ograničena (**djelomična evikcija**)
- u oba slučaja kupac ima i pravo na naknadu štete ako nije znao za nedostatak; ako znao, nema pravo na naknadu štete već samo na vraćanje odnosno smanjenje cijene (čl. 432. ZOO)

Isključenje/ograničenje odgovornosti

- Mogu ugovoriti isključenje/ograničenje odgovornosti - ništavost ako u trenutku sklapanja ugovora prodavatelj znao za nedostatak

OBVEZE KUPCA

- preuzeti stvar
- isplatiti cijenu

Isplata cijene (čl. 438. ZOO)

- u vrijeme i na mjestu određenom ugovorom
- ako nije ugovoreno, u vrijeme i na mjestu gdje i kad se obavlja predaja
- ako se cijena ne mora platiti u trenutku predaje, plaćanje se obavlja u prebivalištu/sjedištu prodavatelja

Preuzimanje stvari (čl. 441. ZOO)

- skup radnji potrebnih da se prodavatelju omogući predaja stvari kupcu, a kupcu preuzimanje, tj. odnošenje stvari

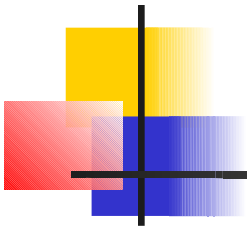

SLUČAJEVI KUPOPRODAJE S POSEBNIM POGODBAMA

Kupoprodaja s pravom prvokupa (čl.449.ZOO)

- pravo određenih osoba da vlasnik u slučaju ponovne prodaje mora stvar namijenjenu prodaji ponuditi najprije njima
- 1. Zakonsko: ovlaštene osobe uvijek moraju biti o nakanjenoj prodaji obaviještene pisanim putem (čl. 455. ZOO)
- 2. Ugovorno: kupac se obvezuje da će izvijestiti prodavatelja o namjeravanoj prodaji stvari i uvjetima prodaje određenoj osobi te ponuditi prodavatelju da stvar kupi za istu cijenu (čl.449. ZOO)

Kupnja po pregledu, odnosno pokusu (čl. 459. ZOO)

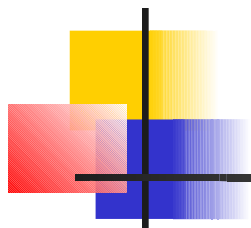
- kupac uzima stvar uz uvjet da je iskuša kako bi utvrdio da li odgovara njegovim željama kako bi se mogao izjasniti da li ostaje pri ugovoru ili ne

Kupoprodaja s pridržajem prava vlasništva (čl. 462. ZOO)

- prodavatelj zadržava pravo vlasništva na stvari koja je predana kupcu sve dok on ne ispuni svoje obveze koje proistječu iz ugovora

Kupoprodaja sa specifikacijom (čl. 461. ZOO)

- ugovorom je zadržano pravo kupca da naknadno odredi kakvoću, oblik, mjeru ili druge pojedinosti stvari; ugovor je valjan od trenutka sklapanja, a stranke određuju samo predmet i količinu

Kupoprodaja po uzorku ili modelu (čl.460. ZOO)

- stranke ugovaraju kupnju stvari prema uzorku ili modelu

Kupoprodaja s obročnim otplatama cijene (čl. 464. ZOO)

- prodavatelj se obvezuje predati kupcu određenu pokretnu stvar prije nego što mu cijena bude potpuno isplaćena, a kupac se obvezuje isplatiti njezinu cijenu ne istodobno s primitkom pokretne stvari, već kasnije, i to u obrocima u određenim vremenskim razmacima